

เอกสารประกอบ

“การประชุมเชิงปฏิบัติการของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
เรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา”

ณ ห้องประชุม 202 อาคาร 2 มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

ส่วนส่งเสริมและประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

เมษายน 2544

สารบัญ

- ◆ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542
- ◆ พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐาน
และประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)
พ.ศ.2543
- ◆ นโยบาย แนวทาง และวิธีการประกันคุณภาพการ
ศึกษาระดับอุดมศึกษา
- ◆ นโยบายการประกันคุณภาพการศึกษามหาวิทยาลัย
แม่ฟ้าหลวง

ร่าง

**นโยบาย แนวทาง และวิธีการประกันคุณภาพ
การศึกษาระดับอุดมศึกษา**

ส่วนวิจัยและพัฒนา สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา

ทบวงมหาวิทยาลัย

กุมภาพันธ์ 2544

สารบัญ

	หน้า
นิตยสารศัพท์	(ก)-(ข)
บทที่ 1	หลักการและนโยบายในการประกันคุณภาพการศึกษา (1 - 3)
1. ความเป็นมา	1
2. ความจำเป็นและหลักการในการประกันคุณภาพการศึกษา	1
3. นโยบายในการประกันคุณภาพการศึกษาของทบวงมหาวิทยาลัย	2
บทที่ 2	กระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา (4 - 12)
1. การควบคุมคุณภาพการศึกษา	4
2. การตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	11
3. การประเมินคุณภาพการศึกษา	12
บทที่ 3	กระบวนการศึกษาตนเอง (13 - 19)
1. การศึกษาตนเอง	13
2. การจัดทำรายงานการศึกษาตนเอง	16
บทที่ 4	วิธีการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา (20 - 27)
1. วัตถุประสงค์ของการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	20
2. คุณสมบัติและองค์ประกอบของคณะกรรมการตรวจสอบ คุณภาพการศึกษา	20
3. แนวทางในการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	23
4. การเตรียมการเพื่อรับการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	24
5. การดำเนินการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	25
6. วิธีการเขียนรายงานผลการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	25

นิยามศัพท์

คุณภาพการศึกษา¹ หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามปณิธานและภารกิจของการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาตามนโยบายการพัฒนาการอุดมศึกษาของประเทศ ตลอดจนปณิธานและภารกิจเฉพาะในการจัดการศึกษาของแต่ละสถาบัน

การประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา² หมายถึง การมีระบบและกลไกในการควบคุม ตรวจสอบ และประเมินการดำเนินงานในแต่ละองค์ประกอบคุณภาพตามดัชนีบ่งชี้ที่กำหนด เพื่อเป็นหลักประกันแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนได้มั่นใจว่าสถาบันนั้นๆ สามารถให้ผลผลิตทางการศึกษาที่มีคุณภาพ

ระบบและกลไก² หมายถึง ขั้นตอนการดำเนินงานต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์และเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ โดยอาศัยบุคลากร ทรัพยากร กฎเกณฑ์ มาตรการ แนวปฏิบัติ และปัจจัยต่าง ๆ เป็นกลไกให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย

การควบคุมคุณภาพการศึกษา² หมายถึง การมีระบบและกลไกในแต่ละองค์ประกอบคุณภาพเพื่อกำกับการดำเนินงานของสถาบันให้ได้ผลตามดัชนีบ่งชี้คุณภาพที่กำหนด

การตรวจสอบคุณภาพการศึกษา² หมายถึง กระบวนการในการศึกษาวิเคราะห์ว่าสถาบันมีระบบและกลไกกำกับการควบคุมคุณภาพและได้ปฏิบัติ ตลอดจนมีผลการปฏิบัติตามระบบและกลไกดังกล่าว

การประเมินคุณภาพการศึกษา² หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์และเปรียบเทียบผลการดำเนินงานของสถาบันว่าส่งผลต่อคุณภาพตามดัชนีบ่งชี้

องค์ประกอบคุณภาพ² หมายถึง ปัจจัยหลักในการดำเนินงานของสถาบันที่มีผลต่อคุณภาพการศึกษา

ดัชนีบ่งชี้คุณภาพ² หมายถึง ตัวบ่งชี้ว่าการดำเนินงานในแต่ละองค์ประกอบคุณภาพเป็นไปตามเกณฑ์และมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด

ผลผลิตทางการศึกษา² หมายถึง ผลการดำเนินตามภารกิจหลัก ประกอบด้วยการผลิตบัณฑิต การวิจัย การบริการทางวิชาการ การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและภารกิจหลักอื่นๆ ของสถาบันอุดมศึกษา

มาตรฐานการศึกษา³ หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพ ที่พึงประสงค์และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง และเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผลและการประกันคุณภาพทางการศึกษา

¹ เอกสารประกอบการสัมมนาประชาพิจารณ์ เรื่อง แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาสำหรับสถาบันอุดมศึกษา เมื่อวันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2543

ณ โรงแรมสยามซิตี้ กรุงเทพฯ

² ข้อสรุปจากการสัมมนาวិทยาการประกันคุณภาพการศึกษาของทบวงมหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544 ณ โรงแรมรอยัลปริ้นเซต กรุงเทพฯ

³ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

การประกันคุณภาพภายใน³ หมายถึง การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายในโดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเอง หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น

การประกันคุณภาพภายนอก³ หมายถึง การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายนอก โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาหรือบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรอง เพื่อเป็นการประกันคุณภาพและให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

การประเมินคุณภาพภายนอก⁴ หมายถึง การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา การติดตาม การตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งกระทำโดยสำนักงานหรือผู้ประเมินภายนอก แล้วแต่กรณี เพื่อมุ่งให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้คุณภาพดียิ่งขึ้น

การรับรองมาตรฐาน⁴ หมายถึง การให้การรับรองการทำการประเมินคุณภาพภายนอกของผู้ประเมินภายนอก ที่มีคุณลักษณะและคุณภาพที่พึงประสงค์ตามหลักเกณฑ์และมาตรฐานที่สำนักงานกำหนด

³ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

⁴ พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2543